N^ER 101.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 26 Sierpnia v. s. 1832 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 17 sierpnia.

Z *Tweru* donoszą, że JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIĄŻĘ JEGOMOŚĆ MICHAŁ, przybył do miasta *Wyższego-Wołoczka*, d. 12 sierpnia o północy, a do *Tweru* tegoż dnia o 11 przed południem, i, po zmianie koni, raczył w pożądanym stanie zdrowia udać się w dalszą podróż traktem do *Moskwy*. (*G.S.P.*)

— Rozkazem dziennym CESARSKIM 15 b. m. *mianowani*: Dowódzca 1ey bryg. 2ey dyw. grenadyerów Jen.-major *Dobryszin 1*, dowódzcą dywizyi odwodowey 3go korpusu piechoty; zostający przy Naczelniku 2ey dywizyi gwardyi pieszey Jen.-major von *Moller 3*, dowódzcą 1ey bryg. 2ey dyw. grenadyerów. (*T.P.*)

— Ogłoszoną w Tygodniku Petersburskim Bullę Papiezką do Duchowieństwa Polskiego, w następnym umieścimy Numerze.

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 17 sierpnia.

Tuteysza gazeta zawiera naywyższe rozporządzenie co do układu, zawartego z udzielnemi Xiążętami i wolnemi miastami Niemiec, względem wzajemnego wydawania woyskowych zbiegów i wychodniów, w woysku służyć obowiązanych.

— *Dnia 19* —

Turecka poczta w dniu 26 z. m. bardzo niepomyślne przywiozła wiadomości od armii w Syryi: Basza *Alepu* miał ponieść zupełną klęskę, a Egipcyanie śpiesznym pochodem zbliżają się do *Alepu*, którego *Hussein* Basza chce bronić. Z tego powodu panuje w *Konstantynopolu* wielkie zamięszanie. Mówią, że i Mocarstwa zagraniczne będą zainteresowane, jeżeli *Mehmed Ali* zagrozi Sułtanowi w stolicy. Czują tam potrzebę konieczną użycia pośrednictwa obcego.

Podług prywatnych listów z *Konstantynopola*, dowiadujemy się, że d. 18 lipca zaszła bitwa morska między *Budrum* i wyspą *Kos*, w którey flotta Egipska miała zabrać 4 fregaty tureckie, jeden okręt liniowy spalić i 3 mnieysze okręty bardzo uszkodzić. Odkryto znowu spisek w stolicy przeciw Sułtanowi. (*G.W.*)

WŁOCHY.

Chambery dnia 4 sierpnia.

Gazeta Powszechna donosi, że zakładany teraz kordon zdrowia, ciągnie się wzdłuż całey granicy między Francyą i Sardynią. Na przypadek niespokoyności w krajach Niemieckich i Włoskich, do których, gdyby Francya mieszać się miała, w *Turynie* przedsięwzięte będą stosowne środki. Z tego powodu mówią tam, nie tylko o nowém zaopatrzeniu fortec, ale i sprowadzeniu różnych zapasów wojennych nad granice Francyi. Obwarowania *Alessandryi*, *Forte Bard* i *Ventimiglia* idą z pośpiechem, przy *Fort d'Exiles* od strony Francuzkiey są pozakładane *reduty*; wszystko ma bydź ukończone przed początkiem września. Dziwną jest rzeczą, że bardzo wielu dezerterów Francuzkich przybywa z bronią i tornistrami.

Neapol dnia 2 sierpnia.

Od dnia 23 z. m. Wezuwiusz szczególne okazuje zjawisko. Do 29 nie przestała góra wyrzucać ognia i kamieni, oraz sprawiać trzęsienia ziemi. Kamienie leciały jak grad na pół milę włoską. W przeciągu 5 dni, krater rozszerzył się do 250 stóp, i ostatniego wieczora, wyrzucił 13 strumieni lawy, ale mniey znacznych. (*G. W.*)

ANGLIA.

Londyn dnia 11 sierpnia.

D. 16 udał się Król Jmć do Izby wyższey celem odroczenia parlamentu. Orszak urządził się o godzinie w pół do pierwszey przy pałacu *St. James*, i gdy Monarcha wsiadł do paradnego powozu, ruszył w takim porządku: W pierwszym sześciokonnym powozie siedzieli Panowie *Marrius* i *Lewis*, oraz Mistrz obrzędowy i Dowódzca straży przyboczney; w drugim sześciokonnym powozie znaydowali się Paziowie honorowi: w trzecim także sześciokonnym jechał Rachmistrz domu Królewskiego z Marszałkiem Dworu; potém szli Marszałkowie parami, a następnie 12 lokajów w paradney liberyi; paradny pojazd ośmiokonny, w którym siedział Monarcha, poprzedzany był oddziałem gwardyi przyboczney. Król Jmć miał mundur Admiralski z gwiazdą i wstęgą orderu Podwiązki, oraz gwiazdą i wstęgą orderu Łaziebnego. Naprzeciw Monarchy siedzieli Hrabia *Albemarle*, Wielki Koniuszy i Vice-Hrabia *Ashbroock*, Szambelan pełniący służbę. O godzinie 2giey wystrzały działowe ogłosiły przybycie Króla Jmci. Lord Kanclerz, Hrabia *Grey* i inni znakomici urzędnicy, wyszli natychmiast z sali na przyjęcie Monarchy. W 10 minut potém zasiadł Król Jmć na tronie. Po prawey stronie tronu stali Lord Kanclerz, Hrabia *Shaffesbury*, i Xiążę *Norfolk*, a po lewey Hrabia *Grey*, Margrabia *Wellesley* i Margrabia *Cholmondaley*. Z rozkazu Monarchy, Lord Wielki Mistrz obrzędowy udał się do izby niższey, z wezwaniem, aby stanęła przed kratkami; po czém wkrótce przybył Mówca teyże Izby z wielu jey członkami. Mówca przemówił do Króla Jmci temi słowy:

„My wierni W. K. Mości Członkowie Izby niższey połączonego Królestwa Anglii i Irlandyi, się, [illegible] teraz kończąc mozolne i nader ważne posie[illegible] zaczęciu jego raczyłeś W. K. Mość polecić baczney troskliwości naszey budżet tegoroczny, i z prawdziwą radością, Nayjaśnieyszy Panie, widzieliśmy się w możności spełnienia oycowskich W. K. Mości życzeń, przez znaczne zmnieyszenie ilości jego. Lecz, Nayjaśnieyszy Panie, nie wypada mi w obecney chwili wyliczać rozmaite środki, jakkolwiek ważne i potrzebne, któremi się zaymowaliśmy. Posiedzenie to, Nayjaśnieyszy Panie, odznaczyło się naybardziey przedmiotami, które same w sobie naywiększe trudności wystawiały. Zpomiędzy tych środków namieniam tylko o poleconém przez W. K. Mość dokładném rozważeniu teraźnieyszego stanu Irlandyi, zwłaszcza pod względem na opłatę dziesięcin w tey prowincyi. Wzięliśmy, Nayjaśnieyszy Panie, ten smutny i trudny przedmiot pod dóyrzałą rozwagę, i uchwaliliśmy bil, który (jak sobie tuszymy) istnącemu kościołowi nada potrzebną opiekę w prawych jego żądaniach, i stanowić będzie podstawę dalszych środków do uchylenia wszelkich przyczyn narzekań. Lecz, Nayjaśnieyszy Panie, ze wszystkich okoliczności, które uwagę naszą zaymowały, nayważnieyszą, ze względu na dzielność żądania, na otaczające trudności i skutki wypłynąć mające, jest wielki środek reformy Izby niższey. Nayjaśnieyszy Panie, przezorność ludzka nie może tak rozciągłego planu przywieść od razu do zupełney doskonałości; z nieprzerwaną atoli pilnością i z nayuczciwszemi zamiarami pracowaliśmy nad nim; mamy oraz nadzieję, iż skutkiem tego, będzie zabezpieczenie kraju i zadowolenie mieszkańców jego."

Mówca podał potém Panu *Courtenay* bil, względem papierów skarbowych, który Monarcha zaraz sankcyonował. Po sankcyi różnych jeszcze innych bilów, Król Jmć, powstawszy, miał następującą mowę z tronu:

„*Milordowie i Mości Panowie!* Stan interessów krajowych pozwala mi teraz uwolnić WPanów od dalszey bytności w Parlamencie, i nie mo-

gę WPanów pożegnać bez oświadczenia zadowolenia, z jakiém widziałem pilność i gorliwość ich w pełnieniu obowiązków podczas posiedzenia nadzwyczaynie zatrudniaiącego i długo trwającego. Przedmioty, które pod rozwagę WPanów podano, były bardzo ważne, a zwłaszcza ustawy względem reformy reprezentacyi ludu, zajęły koniecznie naywięcey czasu i uwagi. Polecając ten przedmiot rozwadze WPanów, miałem na celu, aby przez oddalenie przyczyn sprawiedliwego uskarżania się, przywrócić powszechne zaufanie we władzy prawodawczey i nadać większe zapewnienie istniejącym instytucyom krajowym. Pokaże się, (jak mam nadzieję), iż cel ten został osiągniony. Ciągle jeszcze wypada mi ubolewać nad trwającemi zaburzeniami spokoyności w Irlandyi, mimo baczności i energii, jakie rząd móy okazał w środkach do ich przytłumienia. Ustawy, które według polecenia mego, oświadczonego przy zajęciu posiedzenia, uchwalono względem dziesięciny, mogą stanowić zasadę nowego systematu, na którego uzupełnienie zwróci się uwaga Parlamentu, skoro tylko znowu zwołanym będzie. Naydzielniey popierać będę to potrzebne dzieło ścisłém wykonywaniem praw i powiększeniem dobrego bytu tego kraju, który Opatrzność Bozka tylu darami przyrodzenia obdarzyła. Winienem oświadczyć zadowolenie moje z użytych środków, do tego celu prowadzących, dla upowszechnienia dobrodzieystw oświaty między ludem moim. Ciągle odbieram naywiększe przyjaźni zapewnienia od wszystkich Mocarstw zagranicznych; a lubo nie mogę WPanom oznaymić ostatecznego ułatwienia kwestyy, tak dawno zachodzących między Hollandyą i Belgią, i lubo, niestety! spór w Portugalii między Xiążętami domu Bragganckiego trwa jeszcze; w skutku jednak ściśley jedności między mną i mojemi Sprzymierzeńcami, z ufnością spodziewam się utrzymania powszechnego pokoju."

„*Mości Panowie Izby Niższey!* Dziękuję WPanom za uchwalone summy pieniężne, i z wielkiém zadowoleniem widzę, iż WPanowie, mimo znacznego zmnieyszenia dochodów, przez zniesienie kilku uciążliwych dla ludu mojego podatków, mogliście zaradzić potrzebom krajowym, używając dobrze wyrachowaney oszczędności, we wszystkich gałęziach administracyi, bez powiększenia ciężarów publicznych."

„*Milordowie i Mości Panowie!* Przez ciąg odroczenia obrad polecam WPanom naytroskliwszą uwagę na utrzymanie publiczney spokoyności i powagi praw w różnych hrabstwach. Mam niepłonną nadzieję, iż swobody, jakich poddani moi pod wolną naszą konstytucyą, używają, będą przyzwoicie ocenione; iż tam, gdzie jest słuszna przyczyna do uskarżania się, zaradzenie będzie poszukiwane tylko drogą prawną; iż, naganiając wszelkie nieprzyzwoite i przeciwne prawom postępowanie, dany mu będzie opór, i że utrzymanie wewnętrzney spokoyności i porządku dowiedzie, iż sankcyonowane przeze mnie środki nie były bezskuteczne w powiększeniu bezpieczeństwa kraju, oraz zadowolenia i pomyślności mojego ludu."

Z rozkazu Króla, rzekł potém Lord Kanclerz: „Milordowie i Mości Panowie! Wolą jest Jego Królewskiey Mości, aby Parlament był odroczony do wtorku d. 16 października, a potém znowu się odprawiał. Tak więc Parlament ten jest odroczony do wtorku d. 16 października r. b."— Król Jmć wyszedł potém z sali, w takim porządku, jak wszedł, i wrócił do pałacu *St. James*.

Gazeta *Courrier* donosi w długim artykule, że sprawa Belgiyska ułatwi się wkrótce traktatem pokoju. Król Hollenderski uznaje niepodległość, neutralność i posiadłość terrytoryalną Belgii; słychać oraz, że dozwala Belgiyczykom żeglugi na wodach w kraju Hollenderskim, i odstępuje od zamiany długu krajowego w kapitał; nie dozwala jednak wolney żeglugi na *Skaldzie*. Spodziewają się, iż P. *van de Weyer* przywiezie przystąpienie Króla *Leopolda*.— Też gazeta zaprzecza zupełnie istnieniu 69go protokółu.

Zdrowie *Walter-Scotta* dotąd się nie polepszyło.

— *Dnia 17* —

Xiążę Pruski *Adalbert* przybył d. 1 b. m. z *Clyde* na statku parowym do *Inverness* w Szkocyi. Pilnie uważał obyczaje i zwyczaje Szkotów; oglądał oraz wszystkie osobliwości. Dnia 4 b. m. udał się do zamku *Gordon*, dla odwiedzenia tam Xięcia i Xiężny *Gordon*. Xiąże ten wyszedł naprzeciw Dostoynego Gościa aż do brzegu rzeki *Spey*, i towarzyszył mu do swojey majętności, gdzie przyjął go nader świetnie. Nazajutrz Xiążę *Adalbert* wyjechał ztamtąd i wieczorem tegoż dnia przybył do *Aberdeen*, zkąd udał się w dalszą drogę ku południowi.

Gazeta *Courrier* wyraża: „Jedyną okolicznością, która jeszcze wzbudza obawę przerwania pokoju Europeyskiego, jest ciągła postawa nieprzyjacielska Belgii względem Hollandyi. Z niemałym żalem widzimy, iż w mowie Króla Jmci nie uczyniono nadziei prędkiego załatwienia sporu między temi obódwoma krajami. Trzymamy się wszelako zdania, przed kilku dniami wyrzeczonego, iż ułożenie się względem spornych przedmiotów jest bliskiém."

Król Jmć dał wielki obiad w *Windsor* na 210 osób, po większey części woyskowych.

Gwardya piechoty opuściła już obóz i wróciła do miasta, gdzie zwyczaynym garnizonem stać będzie.

Onegday oboje Królestwo w towarzystwie Xiężny *Gloucester* i Xiężniczki *Zofii*, przybyli z *Windsor* do miasta. Poczém były pokoje u Króla, na których Poseł Cesarsko-Rossyyski przedstawił Królowi Xięcia *Trubeckoy*. Poźniey odbyło się tayne posiedzenie, którego przedmiotem były uwagi nad przyjęciem i roztrząsaniem mowy Królewskiey. Przytém Lord *Minto* został wprowadzony na członka rady tayney.

Zrobiono tu uwagę, że mowa od tronu przy odroczeniu parlamentu, co do Portugalii, tak była oddana, że jey układ równie Xięciu *Wellingtonowi*, jak Hrabiemu *Grey*, przypisywać można, co też miało niejaki wpływ na spadnienie papierów Portugalskich; spodziewano się bowiem z ust Królewskich więcey na korzyść młodey Królowey *Donny Maryi*. Zresztą wszystkie inne papiery nie zmieniły swey ceny.

Gazeta *Times* twierdzi, że gdyby mowa od tronu więcey interessu była okazała dla *Donny Maryi*, sprawa *Don Pedra* ważne odniosłaby korzyści, chociażbyśmy żadnego czynnego udziału w tém nie mieli. A woyna ta nie jest walką jedynie między członkami domu Bragganckiego, wywrze ona swóy wpływ, nie tylko na cały półwysep, lecz i na Europę, równie i nasz dotychczas znaczny z Portugalią handel, doznać niemałych zmian.

Dziennik *Courrier* mniema, że wypadek walki w Portugalii nie jest wątpliwy, jeżeli Francya i Anglia swą moralną wagę dołożą na szalę; inaczey byłoby przeciwnoém ludzkości z ich strony, gdyby nie zwrócili uwagi konstytucyonistów, i nie przeszkodzili próżnemu rozlewowi krwi.

Gazeta *Times* pisze: „Podług wiarogodnych listów z *Lisbony* pod d. 5 sierpnia, okazuje się tam coraz jawniey przyjazny duch dla Królowey *Donny Maryi II*, chociaż *Don Miguel* wszystko pod woyskową władzą trzymać usiłuje. Woysko wewnątrz kraju stojące, objawiło tak nieprzychylny sposób myślenia przeciw istniejącemu porządkowi rzeczy, że *John Campbell*, którego korrespondencya z marszałkiem *Beresford* więcey wrażenia zrobiła, niż wszystkie jego bohaterskie czyny, i który nie dawno przedtém w woysku *Don Miguela* dowództwo korpusu objął, do *Lisbony* powrócił i wziął dymissyą. Miguelistowskie władze dopuszczają się wielkich uciemiężeń, ponieważ skarb jest wyniszczony. Mieszkańcy *Koimbry* wywędrowali do *Abrantes* z powodu, że *Koimbrę* fortyfikują. Czy admirał *Sartorius* rozbił flotę *Don Miguela*, to niewiadomo, tylko to pewna, że ją od brzegów odpędził, by na otwartém morzu łatwiey rozsypkę nieprzyjaciel zrządzić. Rząd *Don Miguela* z wielką trudnością nakłonił żołnierzy wspomnioney flotylli do wypłynienia, musiał pomiędzy nich 3500 funt. szt. rozdzielić. A jeżeli, jak się spodziewać trzeba,

Sartorius te okręty pobił, stało się to wysilenie *Don Miguela* nie tylko daremném, lecz może go także o zgubę przyprawić, albowiem zwycięztwo admirała *Donny Maryi*, wywrze stanowczy wpływ na mieszkańców stolicy." (*G.W.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 12 sierpnia.

Gazeta Tribune zapowiada swoim czytelnikom 63cie zabranie swoje przez policyą.

Na przedmieściu *Croix-Rousse* w *Lugdunie*, przez kilka nocy były niespokoyności, dnia 9go całe miasto było spokoyne.

W *Grenobli* podpisują teraz adress do Deputowanych oppozycyi; liczą już przeszło 500 podpisów.

Ogłoszono dziś tylko 14 osób choleryczmych, 12 zatém osób mniey, niż ostatnią razą.

— *Dnia 14* —

Pan *van de Weyer* odebrał polecenie, zawiadomienia Dworu Angielskiego o zaślubinach Króla *Leopolda;* zdaje się, że ma zarazem ułatwić interessa Belgii.

Rotmani ozmajomieni z brzegami Hollenderskiemi i Belgiyskiemi, których bryg *Meléagre* zabrał do użycia z *Dunkierki* i *Calais*, od kilku dni wysadzeni zostali na ląd.

Mówią, że ważne przedsięwzięcie zaopatrzenia wodą domów w *Paryżu*, ma bydź przez licytacyą puszczone.

Dziennik *des Débats* twierdzi, że woysko konstytucyyne dopiero po powrócie Margrabi *Palmella*, rozpocznie kroki zaczepne. Przeyście Ministra woyny na stronę *Don Pedra*, nie potwierdziło się: podpisywał bowiem postanowienia z dnia 28 lipca.

Podług listów, odebranych z *Oporto*, *Don Pedro*, nie dla braku kawaleryi, lecz fałszywém doniesieniem Gubernatora miasta był spowodowany do cofnięcia się zaraz po bitwie, i stracenia korzyści z odniesionego zwycięztwa. Gubernator bowiem doniósł, że znaczny korpus Miguelistów przeprawił się przez rzekę i spiesznie dąży dla opanowania *Oporto*. Za powrótem dopiéro do miasta, przekonano się o bezzasadności tego doniesienia, ale zapóźno.

— *Dnia 15* —

Postanowieniem Królewskiém z dnia 12 b. m., urządzonem zostało: że, kiedy liczba Adwokatów przy Sądach Królewskich i Trybunałach 1szey Instancyi, wynosi 20, lub więcey, wtenczas członkowie *Izby Porządkowey Adwokatów*, wybierani bydź mają z połowy naystarszych, całey liczby Adwokatów; jeżeli zaś liczba Adwokatów nie wynosi 20, każdy z takiey liczby Adwokat może bydź obrany członkiem.

Dziennik National rozbierał wczoray pytanie: jakie stronnictwo wyobrażone jest przez teraźnieyszą oppozycyą? i odpowiada, że oppozycya dzisieysza, ma ten sam cel, co oppozycya przeszłego rządu. Mylne jest zdanie, mówi daley, jakoby przeszła oppozycya nic innego nie żądała, jak zachowania całości konstytucyi; żądała ona wprawdzie zachowania konstytucyi, ale chciała ją tłumaczyć tak, aby w niey znaleźć rewolucyą. Rząd przeszły nie był także przeciwny zachowaniu konstytucyi, ale chciał ze swey strony, wykładać ją w ten sposób, iżby w niey znalazł danwnieyszy jeszcze rząd, a nawet i co więcey. Rewolucya lipcowa rozstrzygnęła ten spór. *Journal des Débats*, czyniąc uwagi nad powyższym artykułem, między innemi mówi, że dwie ostateczności są sobie podobne, czyli raczey, że dwie ostateczności zawsze się z sobą spotykają, i że rewolucya lipcowa r. 1830, w niczém się nie różni od rewolucyi czerwcowey 1832, jak tylko tém, że pierwsza była zwycięzką, a druga zwyciężoną. Teraźnieysza oppozycya iści to przysłowie, że dwie ostateczności zawsze się spotykają, a rozsądek zdrowy średniey drogi się trzyma.

Zawarty w roku 1828 Kartel-Konwencyyny między Francyą i Szwaycaryą, mocą którego zapewnionem zostało wzajemne wydawanie winowayców politycznych, w skutek oświadczenia Posła Francuskiego, Pana *Saint-Aignan*, przy Stanach Szwaycarskich; zniesiony został w ten sposób, że to wydawanie tyczy się jedynie winowayców niepolitycznych.

Gazeta *Courrier Français*, głosi: że Pan *Dupin* potrafił znowu pozyskać przychylność Króla w *Compiègne;* oraz, że teraz skład Ministeryum nastąpi taki: Marszałek *Soult* Prezesem rady; Hrabia *St. Aulaire* otrzymać ma wydział spraw zagranicznych; Pan *Dupin* w mieysce Pana *Berthin;* Pan *Berenger* do wydziału oświecenia, a Pan *Human* do finansów; nakoniec, że, na przypadek słabości Xięcia *Talleyranda*, zastąpi mieysce jego w *Londynie* Xiąże *Decazes*.

Francuzi i Anglicy w słuźbie *Don Pedra* zgadzają się z sobą wybornie, co szczególniey postępowaniu Pułkownika *Hodges* przypisują. Pierwsi nazywają ostatnich w żarcie *Goddams* i *Rostbifs*.

Dziennik Niewiast, wychodzący w *Paryżu*, do którego utrzymania należą nayznakomitsze damy Francuskie, zaczął już drugi wychodzenia swojego kwartał. Pierwszy poszyt zaymuje ucinek krytyczny P. *Aragon nad nadzwyczaynością czasu obecnego* i tkliwą Epizodę P. *Havelle*, pod tytułem *Przekleństwo*. Artykuł o obowiązkach *Pani domu*, zasługuje na pochwałę, tak dobrze, jak gdyby był przedmiotem modney nowości, godney zajęcia uwagi naypierwszey elegantki.

W lesie przy *Machecoul*, woysko odkryło dnia 9 b. m. bandę Szuanów, których, gdy rozproszyli, podpalili ich siedlisko, od którego zapalił się las, i przy odeyściu postańca w dniu 10 jeszcze, nie mógł bydź ugaszony przez nadeszłą gwardyą narodową i woysko liniowe; jest on własnością Pana *Fleury*, zagorzałego Karolisty.

Na górze *Albéres* wschodnich *Pyreneów*, widziano także w ostatnich dniach obszerne chmury dymów i massy płomieni. Donoszą, że lasy pod *Recasens, Lavail* i na górach *Sorède*, zupełnie się wypaliły, i tylko dla braku materyału same zagasły. Domyślają się o związku podpalaczy.

Gazette de France donosi z *Tulonu*, że opuszczenie *Ankony* przez Francuzów nie tak prędko nastąpi, jak się zdawało. W *Tulonie* nowe woysko ma wsiąść na okręty, i udać się do *Ankony*, dla wzmocnienia, lub też może tylko zmienienia tameczneg garnizonu.

Z Rocznika *Etat de l'Alger*, który towarzystwo kolonialne wydało w *Marsylii*, okazuje się, że ludność *Algeru* wynosi 22,000 dusz, między któremi, 10,000 Maurów, 2,000 Murzynów i Beduinów, 5,000 żydów i 5,000 Europeyczyków się znayduje. Dodać należy, że u Maurów i Murzynów na jednego mężczyznę dwie kobiety, a u Europeyczyków na 12 mężczyzn jednę kobiétę rachować należy. Od przybycia tam Francuzów, liczba mieszkańców zmnieyszyła się o dwie trzecie. Naybogatsze familie naypierwiey się wyniosły; to wynoszenie się trwa ciągle. Od czasu posiadania *Algieru*, następujące instytuta zostały tam zaprowadzone: Litografia, dwie biblioteki i gabinety do czytania, dwie szkoły dla chłopców i jedna dla dziewcząt. Stan temperatury w porze jesienney i zimowey, to jest: od 7 października 1831 roku, do 21 marca 1832, naywyższy, wynosił $22\frac{1}{2}$ stopni, a nayniższy 9 stopni. Armia nasza liczy 17,812 ludzi, między któremi 1544 Zouarów.

Z *Mans* donoszą pod dniem 12 między innemi: — „Wandea jest teraz silnieyszą i groźnieyszą, niż kiedykolwiek; dałaby się we znaki, gdyby przyszło do woyny zewnętrzney.

Jako piękny dowód tolerancyi, przytaczają, że Biskup z *Beauvais*, odwiedził w *Compiègne* Protestantskiego Pastora *Göpp*, który odbywał Protestancki obrzęd zaślubin Króla *Leopolda*.

Pod *Bordeaux* piorun uderzył w tych dniach w las, który przez to prawie cały zgorzał.

W *Paryżu* znayduje się teraz 228 uprzywilejowanych Aptekarzy.

Uważają, że Królowa Belgiyska w zamku *Laeken* ten sam pokój zaymie, który był urządzony dla Cesarzowey *Maryi Ludwiki*.

— *Dnia 16* —

Dziś wyprawiono *Sekwaną* wielką liczbę dział: mówią, że są przeznaczone do *Bajonny*.

Pismo Pana *Matter*, które zostało uwieńczo-

ne nagrodą: *o wpływie praw na obyczaje i obyczajów na prawa*, wyydzie wkrótce zpod prassy u Pana *Firmin Didot*.

Hollenderski okręt *Ryba latająca* został wezwany przez władze w *Cherbourg*, aby jak nayprędzey ułatwił swe interessa i opuścił tamteysze wody; co też powyższy okręt w 48 godz. uskutecznił.

Z *Algieru* donoszą na początku tego miesiąca: — „Nasze woyska doznaią wiele przykrości z powodu zbyt gorącey pory roku, przez co blizko 2000 ludzi leży w łazaretach, w nayiększey części chorych na febry i biegunki. — Jenerał *Savary*, znacznie ulżył z tego powodu służbę woyskową; ćwiczenia będą na przyszłość tylko dwie godziny dziennie trwały, w czasie, gdy jeszcze gorąco jest znośnieyszém. Straże, wystawione na słońce, stać będą tylko godzinę; aby zaś chorych zachować od recydywy, mają rekonwalescenci wolni bydź przez 14 dni od wszelkiey służby. W *Oranie* i w *Bona* stan zdrowia trochę lepszy, niżeli tutay. Na uroczystość dni lipcowych dawał naczelny wódz bal, na którym znaydowało się wiela majętnych rodzin żydowskich, lecz Maurów bardzo mało. Ci ostatni dotąd nie mogą jeszcze przywyknąć do zwyczajów europeyskich. Znaczna liczba rolników osiadła wielkie i urodzayne mieysce, *Kuba* zwane, i trudnią się zbudowaniem mieszkań na zimę. Podług wiadomości z połudnowych okolic, trwa jeszcze ciągle woyna, pomiędzy Szeykiem wielkiey puszczy i *Achmet Bejem*, skutek jey jest chwiejący się; gdy jednak pierwszy *Farhat*, ma dwa działa, *Achmet Bey* zaś żadnych nie ma, a zatém pierwszy, pewnie odniesie nakoniec zwycięztwo. *Farhat* ciągle się bije, dla utorowania sobie drogi przez *Constantinę* do *Bony* i *Store*, w celu prowadzenia swych towarów do obudwóch tych portów, gościńcem, już od 3ch lat dlań zamkniętym. Jest to interessem Francyi i jey stanu handlowego, jako też owego Szeyka, aby rząd stanowcze poczynił przygotowania dla zdobycia tey prowincyi.

W *Cherbourg* zniesiono dnia 12 na okręt 10 dział z *Algieru* przywiezionych, które przez *Hâvre* do *Paryża* wysłane będą; są między niemi dwie smygownice 17 stóp długie, każda 11 tysięcy funtów ciężka; inne, 8000 funtów ciężaru mające, są takiego kalibru, że bomby jedney stopy i więcey w przecięciu objąć mogą. Są to zapewne działa, któremi Algierczycy miotali ogromne marmurowe kule na okręty, które miasto blokowały. Dziwnym przypadkiem znaydują się także działa, które dawnieysi Dejowie Algierscy, od Królów Francuzkich, jako podarunek otrzymali. Te działa, jako trofea zdobycia *Algieru*, stać będą w hotelu Inwalidów.

Pan *Argout* wykończył rozpoczęte przez Hr. *Sebastiani* urządzenie, tyczące się zmiany w osadzeniu sekretaryatów różnych poselstw. Mówią, że Hrabia *Sebastiani*, który wyjeżdża do *Korsyki*, zkąd jest rodem, na zebranie się Izb nie powróci.

Jeden z tuteyszych spedycyynych domów, zakupił znaczną liczbę broni, która ma bydź przeznaczoną dla armii *Don Pedra*.

Wiadomość o zmianie Ministeryum utrzymuje się ciągle na giełdzie. Xiążę *Talleyrand* miał powiedzieć, że do gabinetu nie powinni należeć, ani bankierowie, ani adwokaci.

Dziennik Ami de la Charte donosi z *Guernsey* pod dniem 6 sierpnia, że ludzie, którzy tam dotąd towarzyszyli Xiężnie *Berry*, formalnemi pasportami opatrzeni byli, które im nawet bezposrzednio z *Paryża* były nadesłane i w zachodnich prowincyach wizowane. (*G.W.*)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Bruxella dnia 15 sierpnia.

Nasza młoda Królowa urodziła się dnia 3 kwietnia 1812 r. w *Palermie*, mówi po Włosku, Angielsku i Niemiecku, z taką łatwością, jak po Francuzku.

Francuski malarz Pan *Court*, który był przytomny zaślubinom, odmaluje obraz tey ceremonii, i w *Bruxelli* na widok publiczny wystawi.

Statek parowy *Carl of Liverpool* wpłynął dnia 11 b. m. do portu w *Ostendzie*, przywożąc 29 skrzyń różnych naczyń srebrnych dla Króla *Leopolda*.

Tuteyszy fabrykant pojazdów *Quesnel* zrobił dla Królowey landarę, która pięknością przechodzi wszystko, co dotąd w tym rodzaju widziano. Na bokach herb Belgiyski *Lew*, otoczony jest różnemi orderami, między innemi także order legii honorowey i nowy *Leopolda*.

Obwarowanie *Hasselt* jest ukończone i działa na wały zatoczone.

— Dnia 19 —

Dziś odprawił się uroczysty wjazd naszey Królewskiey pary, przy huku dział, odgłosie dzwonów i okrzykach radości licznie zgromadzonego ludu. Przy bramie miasta, magistrat Bruxelski oczekiwał na Nayjaśnieysze Państwo. O godzinie 3ciey Król przyymował ciało dyplomatyczne i władze cywilne i woyskowe. Wieczorem wraz z Królową zaszczycił przytomnością swoją teatr. Miasto wspaniale było oświecone. Dla uniknienia, z powodu cholery, szkodliwego natłoku ludu, w mieysce publicznych zabaw, rozdane będą w dniu 25 b.m., jako dniu urodzin Królowey, 8,000 bochenków chleba i 8,000 sztuk półfrankowych; w tymże dniu dana będzie świetna uczta przez tuteysze miasto.

Pan *van de Weyer*, który wyjechał ztąd dnia 15 b. m. w nocy do *Londynu*, zastał jeszcze Króla w *Tournay*, u którego otrzymawszy posłuchanie, przez *Lille* i *Calais* w dalszą udał się podróż.

Abbé *Bouequeau de Villeraye* został Jałmużnikiem Królowey.

O skutku konferencyi w *Compiègne* różne wieści są w obiegu. *Union* pisze: „Dowiadujemy się, że nasz Król takie propozycye uczynił, iż konferencya żadnych nowych traktatów z Hollandyą robić nie będzie."

Między znakomitemi osobami, w tey chwili w *Bruxelli* bawiącemi, widziemy: Lorda i Lady *Clinton*, Hrabiów *Mensdorff*, siostrzeńców Króla *Leopolda*, członków Angielskiego Parlamentu PP. *John Doyle* i *Robert Inglis*, Lorda *Carrington*, Kawalera *Guenin*, Hrabiego *Kielmansegge*, Posła Króla Hannowerskiego w *Paryżu*, Angielskiego Pułkownika *Cust* i PP. *Daru* i *Salverte*.

Haga dnia 14 sierpnia.

Słychać, że Poseł Duński Baron *Selby* wyjedzie ztąd z całą rodziną na roczny urlop; tymczasowie ma go zastąpić Pan *Morgenstierne*, członek Poselstwa. Mówią, że i Xiążę Dalmacyi, Poseł Francuski, ma się ztąd oddalić.

— Dnia 15 —

J.K.W. Xiężna Sasko-Weymarska powróciła z Anglii i dnia 12 przybyła do *Bredy*, a nazajutrz z dostoynym małżonkiem, Xięciem *Bernhard*, udała się do obozu, gdzie kilka dni zabawi.

Cholera zjawiła się już w *Amsterdamie*, gdzie 7 osób zachorowało, a z nich 5 umarło.

— Dnia 18. —

Wczoray wyszło Królewskie rozporządzenie, na mocy którego pobór ludzi, należących do ruchomych oddziałów strzelców przyśpieszonym zostaje, tak, żeby naydaley do dnia 15 września wszystkie oddziały strzelców uzupełnione i należycie uzbrojone były.

Znaydujący się tu za urlopem oficerowie i żołnierze, mieli otrzymać zalecenie, aby w tym tygodniu wrócili do armii.

Z *Herzogenbusch* piszą z d. 16 b. m., że mimo zaspokajających udzieleń rządu, uzbrajania ciągle z pośpiechem trwają, i że przed kilkoma dniami przybył tam znaczny transport ostrych ładunków.

(*G.W.*)

Teatr. W zeszły poniedziałek, to jest: dnia 22 b. m. nowo urządzony Teatr w Ratuszu, otworzonym został komedyą *Tajemnica* — i operą *Łaska Imperatora*. W następną Niedzielę dana będzie Komedya *Głuchy* — czyli *Pełna Oberża*. Zakończy Opera *Echo*.

Według żądania — Kurs Abonamentu (o trzecią część mniey) ceny zwyczayney; rozpocznie się dnia 1go września b. roku.

DODATEK

Wilno dnia 26 Sierpnia v. s. 1832 roku.

OGŁOSZENIA.

1 Od Mińskiey Izby Skarbowey ogłasza się, iż stosownie do przedpisania Wyższey Zwierzchności, znaydujące się w skonfiskowanych dotąd w tuteyszey Gubernii, z powodu byłego buntu, majątkach, artykuły czynszowe, pokazane w załączoney przy tém wiadomości, oddają się przez Nią od dnia 12 kwietnia przyszłego 1833 roku w trzyletnią dzierżawę — Terminy na ten przedmiot publicznych targow, naznaczone tegoż roku na Mińskich Kontraktach w miesiącu marcu — targ 7go, a przetarg 10go dnia; zatém życzący targować się i wziąć te artykuły w takową arendę, zechcą przybydź na czas wskazany do tey Izby z pewnemi ewikcyami, gdzie im będą okazane szczegółowe kondycye.

Radca *Włodzimierz Weredkowicz.*
Sekretarz F. *Neroński.*
W obowiązku Naczelnika Stołu S. *Strzecki.*

Wiadomość sporządzona w Mińskiey Skarbowey Izby Czasowym Oddziale o artykułach czynszowych w skonfiskowanych i byłych za sekwestrem w Skarbowém Zawiadowaniu majątkach, przeznaczonych na oddanie z publicznych targow od 12go kwietnia 1833go roku w arędę, na następne trzy lata.

N.	W jakich skonfiskowanych majątkach i jakie mianowicie artykuły czynszowe.	Ile płaci się teraz z nich roczney arendy. Srebrem. rub.	k.	Jakie dzierżawca podług dawnieyszych zwyczajów powinien mieć wygody.
	Mińskiego Powiatu.			
1	W majątku Stołpcach Xcia Adama Czartoryskiego. — Przedaż trunkow w całym majątku z domem gościnnym, karczmami, młynami, przewozem i publicznemi wagami.	4037	10	Opłata za dozwolenie wwozu do odkupnych mieysc wódki, słodkich i innych wódek, a także ich przedaży, za odważenie na publicznych wagach, od rzezi bydła, od różney na rynkowym targu przedaży, za przewoz na rzece Niemnie, i od innych przedmiotów.
	W tymże majątku rybołówstwo . .	30	—	
	Rzeczyckiego Powiatu.			
2	W majątku Pohonnem, byłym w posiadaniu Bazyljanow Owruckich. Trzy karczmy po wsiach z wołowym i wodnym młynem i waluszem	165	—	Wygody zwyczayne od dozwoloney przedaży trunków i poboru za mliwo.
	Dziśnieńskiego Powiatu.			
3	W majątku Biełowcach Wołosowskiego karczma jedna	10	—	Wygody zwyczayne od dozwoloney przedaży trunków.
4	W majątku Moczuliszczach Augusta Chomskiego. Karczma jedna	10	—	
	Wileyskiego Powiatu.			
5	W zostającym w sekwestrze pod Skarbową administracyą majątku Wiazyniu Obywatela Hippolita Gieczewicza. Karczmą z szynkami po wsiach, z młynem, waluszem i imbarem na skład pieńki i towarnego drzewa	1000	—	Wygody zwyczayne od dozwoloney przedaży trunkow i poboru za mliwo.

Radzca Włodzimierz Weredkowicz.
Sekretarz F. Neroński.
W obowiązku Naczelnika Stołu S. Strzecki. (1067).

2. CESARSKIEGO Domu Wychowania Rada Opiekuńcza Moskiewska, ninieyszém obwieszcza, iż w niey przedawane będą z aukcyynego targu dane na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchome majątki:

1) Półkownikowey Gwardyi Natalii Alexandrowey Saweljewey, w Gubernii Witebskiey, w powiecie Surażskim, przy wsi (Siele) Wereczje 8 w wioskach (derewniach): Pawluczkowie 22, Wereczju 4, Chołujach 30, Hłazunach 19, Sołodnikowiczach 46, Masiejewie 44, Karnilinie 35, Kasiukowie 40, Brodach 19, Żukowie 9, Żujewie 11, Kowaliowie 44, Isandrach 26, Barkach 26, Kolcach 28, Saczenkach 32, Stajach 34, Tilkowych Niwach 51, Gribulach 52, Przywałnach 25, Arżywicach 25, Szewniewie 14, i Marasznie 12, w ogóle 656 dusz.

2) Obywatela Ignacego Michayłowa Bobryka w Gubernii Mohilewskiey, powiecie Klimowieckim, we wsi Pożarze 24 dusze.

3.) Półkownikowey Barbary Aleksiejewey Kuźminey-Karawajewey, w Mińskiey Gubernii, w powiecie Borysowskim, we wsiach z domami Izbiszcze z 81—19, Czystie 58, Wardomiczach 30, Matesowie 81, Juryłowie 35, Ponie 34, Łubieniach 16, Sakowiczach ze 102—17, Zabrodzie 37, Niedźwiedzicy 7, Kruhłem 6, w ogóle 340 dusz podług 5 rewizyi.

4.) Sukcessorów zmarłego Kollegialnego Assessora Jana Grygorjewa Bohdanowicza, w Gubernii Witebskiey, Powiecie Wielizkim, części Pczelińskiey, we wsiach: Kasiłowie 51, Pczelinie 55, Masiejewie 40, Zadorożu 34, Zamoszyszczu 55, części Agrizowskiey we wsiach: Hryszewie 33, Trubnikowie 22, Andrejewskiey z 75—71, w ogóle 361 dusz.

Wszystkie te majątki będą przedawane z narodzonemi po rewizyi, z całą przynależną do nich ziemią, i wszelkiém na niey zabudowaniem i z przewodem długu, kto będzie życzył, podług starego świadectwa na prawidłach kassy Zachowawczey na 26 albo 37 lat. Targi zaś naznaczone są w dniach: pierwszy 9, wtóry 6, trzeci 10 oktobra msca 1832 r. — Zatym życzący sobie kupić zechcą przybywać na terminy naznaczone dla targow o godzinie 10tey zrana, zapisywać się zaś mogą codziennie, wyjąwszy dni uroczyste. Dnia 4 sierpnia 1832 roku.

Expedytor Strasznikow.
Pomocnik Expedytora Pomerańcow. (1057)

---

2 Отъ Виленской Казенной Палаты симъ объявляется, что продажа находящихся въ секвестрованномъ имѣніи Смургонахъ дворовыхъ, економическихъ, и табунныхъ лошадей, съ публичнаго торга, будетъ производиться не въ прежде назначенныхъ срокахъ, то есть 31 сего августа и 5 числѣ будущаго сентября но 19 и 22 дня тогожъ мѣсяца; и что желающіе купить таковыхъ лошадей могутъ явиться на вновь назначенные сроки въ имѣніе Смургони въ Ошмянскомъ Уѣздѣ лежащее. 23 августа 1832 года.

Ассесоръ Иванъ Перепеча.
Стола помощникъ Августинъ Вольскій.
Въ должности Журналиста Чаплинскій.

2 Izba Skarbowa Wileńska ogłasza, że dla wyprzedania z publiczney licytacyi znaydujących się w osekwestrowanym majątku Smorgoniach; dwornych, ekonomicznych i stadnych koni, naznaczono powtórnie, nie jak uprzednio zawiadomiono, dzień 31 augusta i 5 nadchodzącego septembra, lecz 19 i 22 tegoż miesiąca septembra; życzący zatém kupić takowych koni, raczą przybydź na licytacyą w oznaczone powtórnie terminy do majętności Smorgoń w Oszmiańskim Powiecie sytuowaney. Datt 1832 r. augusta 23 dnia.

Assesor Jan Perepecza.
Pomocnik Stołu Augustyn Wolski.
W obowiązku Żurnalisty Czapliński. (1065)

---

2. Отъ Гродненской Казенной Палаты объявляется симъ; что по Указу Правительствующаго Сената отъ 7 минувшаго Іюля производится будуть торги въ Новогрудскомъ и Пружанскомъ Городовыхъ Магистратахъ 20 числа будущаго Октября Мѣсяца, а послѣ въ сей Палатѣ 3 числа будущаго Ноября съ переторжкою въ 3 дни, на отдачу въ содержаніе по городамъ Новогрудку и Пружанамъ по 1835 годъ Сосовыхъ и Консумпціонныхъ сборовъ; и что таковой торгъ начнется изъ ежегоднаго платежа за Новогрудокъ отъ суммы 2,750 руб. и за Пружаны отъ суммы 2,388 руб. ассигнаціями; на извѣстныхъ и до нынѣ существующихъ условіяхъ и по изданнымъ на то инструктарямъ. Благоволятъ затѣмъ желающіе торговатся явиться въ Магистраты и сію Палату въ выше упомянутые сроки, съ законными и благонадежными залогами на 3 часть годовой откупной суммы.

Совѣтникъ Викентій Стычинскій.
Стола Начальникъ Лисицкій. (1056)

2. Izba Skarbowa Grodzieńska uwiadamia; że na mocy Ukazu Rządzącego Senatu z dnia 7 upłynionego lipca odbywać się będą targi w Magistracie Miast Nowogródka i Prużany 20 następującego października, a poźniey w teyże Izbie 3 listopada i przetarg na trzeci dzień, na wydzierżawienie w miastach Nowogródku i Prużanach po 1835 rok poborów, pod nazwiskiem Sosowych i Konsumpcyynych; i że targ takowy pocznie się za Nowogródek od roczney summy 2,750 rubli i za Prużanę od summy 2,388 rub. assygnacyynych, na wiadomych i dotąd exystujących warunkach, i podług instruktarzow na to wydanych: Życzący zatym zadzierżawić raczą przybydź na targ w wyżey naznaczonych terminach, z prawnemi ewikcyami, odpowiadającemi trzeciey części roczney dzierżawney summy.

Sowietnik Wincenty Styczyński.
Stołu Naczelnik Lisicki. (1056)

---

2 Od Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż człowiek Adam Mirowski, powiadający, że mieysca swego urodzenia niepamięta, zostawszy osądzony jako włoczęga i po wyroku tuteyszey Kryminalney Izby na osnowie przedpisania Ministra spraw wewnętrznych odesłany do miasta Nikołajewa na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przymioty jego: wzrostu 2 arsz. 6⅞ wiersz., twarzy białey, oczu szarych, włosow rusych, nosa podługowatego. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz i Kawaler Afanasowicz. (1038).

2 Od Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż człowiek Jan Radziszewski, powiadający, że mieysca swego urodzenia niepamięta, zostawszy uznany za włoczęgę i po wyroku tuteyszey Izby Kryminalney na osnowie przedpisania Ministra Spraw Wewnętrznych odesłany do Miasta Nikołajewa, na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przymioty jego: wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz., twarzy białey okrągławey, nosa wielkiego, oczy błękitne, włosy światło-ruse. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz i Kawaler Tadeusz Afanasowicz. (1039)

2 Od Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż człowiek Antoni Józefow, powiadający, że mieysca swego urodzenia niepamięta, zostawszy osądzony za włoczęgę i po wyroku tuteyszey Izby Kryminalney na osnowie przedpisania Ministra Spraw Wewnętrznych, odesłany do miasta Nikołajewa, na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przy-

mioty jego: wzrostu 2 arsz. 5 wiersz., twarzy białey, nieco ospowaty, oczu szarych, włosów światło-rusych, na lewey ręce na bezimiennym palcu od zarżnięcia na stawie ma szram. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz Radzca honorowy i Kawaler Tadeusz Afanasowicz. (1040).

2 Od Grodzieńskiego Rządu Guberńskiego, ogłasza się, iż człowiek Jan Wasilew, powiadający, że mieysca urodzenia nie pamięta, zostawszy osądzony za włoczęgę po wyroku Nowogrodzkiego Powiatowego Sądu przez P. Naczelnika Gubernii utwierdzonym, na osnowie przedpisania P. Ministra Spraw Wewnętrznych, odesłany do miasta Nikołajewa, na skompletowanie 1go Aresztantskiego Batalionu; przymiotów zaś: wzrostu 2 arsz. $4\frac{1}{4}$ wiersz., włosow światło-rusych, nosa miernego, twarzy podługowatey, czystey. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz Tadeusz Afanasowicz. (1041)

2. Od Godzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, iż, chociaż na przedaż majątku Pobojewa, w powiecie Wółkowyskim leżącego, dla zaspokojenia skarbowey należności, z dzierżawy Ober-Amtmana Włodka Mielnickiego Amtu urosłey, były naznaczone targi, i na nie nikt nie jawił się, a zatém na uzyskanie takowey niedoimki, oddany na zabezpieczenie regularney opłaty arendownych pieniędzy z tey dzierżawy na ewikcyą pomieniony majątek Pobojewo, zawierający w sobie 57 mężkiey płci dusz włościan, czyniący rocznego dochodu podług inwentarzowego wyliczenia 750 rubli srebrem, na nowo przeznaczony jest na wyprzedaż — do czego naznaczony dla targow termin dnia 20go nadchodzącego miesiąca września, z ustanowionym przetargiem; zatém życzący sobie kupić takowy majątek, ażeby przybywali do tego Rządu na pomieniony termin z gotowemi pieniędzmi. Augusta 22 dnia 1832 roku.

Sekretarz Józef Eysymont.
Naczelnik Stołu Kozłowski. (1058)

2. Od Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się, że człowiek Marcin Iwanow, który powiadał, że mieysca swego urodzenia niepamięta, po uznaniu za włoczęgę, i po wyroku tuteyszey Izby Kryminalney, na osnowie przedpisania P. Ministra Spraw Wewnętrznych odesłany do miasta Nikołajewa, dla skompletowania 1go aresztantskiego batalionu; przymioty jego: wzrostu 2 arszyny, 4 wierszki, twarzy białey, czystey, podługowatey, nosa miernego, włosow ciemno-rusych, na lewey ręce palec ukaziciel od poderżnięcia mało ruchawy. Augusta 16 dnia 1832 roku.

Sekretarz Tadeusz Afanasowicz. (1059)

2. Od Wołyńskiey Izby Powszechney Opieki obwieszcza się, iż wniey przedawany będzie z aukcyynego targu, dany jey na ewikcyą majątek 41 dusz włościan obywateli Serafina, Antoniego, Cherubina i Michała Płotnickich w powiecie Rowieńskim, we wsi Trostińcu znaydujących się, oszacowany 4,758 rubli 70 kop. srebrem, za nieopłatę pożyczonych w Izbie 1822 roku oktobra 26 dnia kapitalnych assygnacyami 6,000 rubli; zaczém życzący sobie kupić ten majątek, mają przybywać do tey Izby, we cztery miesiące od poźnieyszego wydrukowania w Sankt Petersburskich Akademickich gazetach o tém obwieszczenia. Augusta 9 dnia 1832 roku. Niezmienny Członek Krynicki.

Sekretarz Kondratjew.
Buchalter Dziakiewicz. (1060)

2. Mohilewska Izba Powszechney Opieki ogłasza, iż w niey będzie przedawany majątek obywatelek siostr rodzonych Joanny Miłaszewiczowey i Franciszki Bykowskiey, w Powiecie Czerykowskim we wsi Wieremieykach 60, w słobodzie Kamionce 22, w ogóle 82 dusz płci mężkiey włościan, ze wszystkiemi przynależytościami w inwentarzu objętemi, w terminach, w dniach: 29go nowembra, 2gi 3go i 7go grudnia bieżącego roku, na które życzący raczą przybywać do tey Izby z dostatecznemi ewikcyami. Sekretarz Sofranowicz.

Kancellarzysta Połaheyko. (1043)

2 *Mohilewska Izba Powszechney Opieki obwieszcza, iż w niey za cztery miesiące od poźnieyszego wydrukowania tey publikacyi w gazetach, będzie przedawany dany na ewikcyą za uchybieniem terminu majątek obywatela Teofilakta Newinskiego, w powiecie Czerykowskim we wsi Lachach 12 rewizyynych dusz ze wszystkiemi przynależytościami, ziemią i zabudowaniem, oceniony 2,303 rubli assygnacyami. Augusta 5 dnia 1832 roku. Sekretarz Sofranowicz.*

Kancellarzysta Połaheyko. (1042)

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

2 UUr. Ryszardowi i żonie jego Karolinie z Kuczewskich jako Aktorce Szyszkom, Sędztwu Sądu Powiatowego Ihumeńskiego, Pozew przed Sąd Powiatowy Wileński na kadencyą przyszłą oktobrową i następnie sądzić się mającą z powództwa Urodz. Kazimierza Korkucia pełniącego obowiązek przy b. Uniwersytecie Wileńskim w referencyi do dowodow w szczególności wynosi się oto: iż gdy Starozakonny Leyzer Chaimowicz Nodel Obywatel Wileński w poszukiwaniu Sumowych po uprzednich oczywistych dekretach nie apellowanych w b. Sądzie Grodzkim Wileńskim otrzymanych, doprowadzając do konkluzyi ten proces w tymże Sądzie w 1828 roku marca 17 dnia uzyskał na obżał. dekret ostateczny ultimarney konwikcyi, wskazującey w ogóle rub. srebr. 610, z wolném zajęciem wszelkiego funduszu przez extenuacyą ruchomości wyprzedania przez licytacyą, skutkiem prawa do zupełney satysfakcyi determinujący — Nieodebrawszy Starozakonny Nodel i za trzecim wyrokiem należności, przez wykomendorowanego Urzędnika z Policyi Wileńskiey, za powyższym dekretem, na dworku z placem w Mieście Wilnie na Łukiszkach pod Nrem 918 położonym w roku 1829 januaryi 19 dnia, rozciągnął tradycyą do wyboru summy, gdzie pokazano intraty roczney rub. srebr. 46, a razem że cała budowla zupełnie ruinie uległa, nieodbitey i kosztowney reperacyi wymagająca — Po-

czém Urzędnik wydał list tradycyyny i inwentarz, a Nodel sporządziwszy intromissyą i część małą wybrawszy skutkiem nadmienionych wyroków i należność na obżał.— przyjąwszy pełną bonifikatę na zawsze żał. przelał i odstąpił. Osobno obżał. — Kiedy WJmć Xiędzu Bonifacemu Stanisławowi Jundziłowi Professorowi Uniwersytetu Wileńskiego zawiniwszy summę dobrowolnie nie oddali, WJmć Xiądz Jundził również w 1823 roku apryla 16 dnia w h. Grodzie Wileńskim otrzymał oczywisty i nie appellowany dekret sądzący w ogóle czerw. złt. 405 i rub. srebr. 31 kop. 87½, z terminem wypłaty dnia 29 septembra tegoż 1823 roku z wolném zdjęciem summy z Magistratury Powszechney Opieki z extennacyą wszelkich funduszów, skutkiem prawa do zupełney satysfakcyi wskazaną — lecz obżałni kredytorowie gdy summy nieopłacili, więc takową od żałcego przyjąwszy Xiądz Jundził wespół z skutkami dekretu na osobę żałcego przelewem formalnym zrzekł się nazawsze i dochodzić dozwolił, na mocy jakowey żałcy sprowadził tradycyą na dworku i placu wyżey rzeczonych w ruderach i opuszczeniu będących, nagłey poprawy wymagających w teyże samey intracie roczney rub. srebr. 46, lecz po wyextennowaniu summy Nodela podanych w summie tylko rub. sr. 500, a resztę rub. srebr. 776 kop. 87½, po satysfakcyą do dalszego funduszu obżałnego żał. odesłano, o czém świadczy list tradycyyny 1829 roku nowembra 23 dnia żałcemu wydany, który sprawdził uprzedni inwentarz i nowo roiny wykazał; w skutek czego żałcy przez intromissyą takowy dworek z placem zająwszy przez Zwierzchność, znaglony był (ile i stan samegoż dworku wymagał), do czynienia różnych reperacyi i ztąd ponosić wielkie koszta musiał, a to do datty dzisieyszey na ten dworek z własnego funduszu jak urzędowe regestra świadczą wyłożył rub. srebr. 779 kop. 16. Obżałn. wydaliwszy się z tey Gubernii na to żadnego względu jakby nie na własność swoją niedają i na niejednokrotne korrespondencye odpowiedzieć niechcą oraz summy z dekretu Xiędza Jundziły w restancyi pozostałey, a tak że procentow przez lat tyle zalegających nie tylko nie opłacają, ale nadto w roku 1830 Julii 1 dnia żał. w prost za obligiem rub. srebr. 50 zawiniwszy dotąd nie wracają, z tych tedy powodów nie widząc środków odebrania swey należności, wtenczas gdy ciężary domu ciągle znosić, nieustanną reperacyą czynić potrzeba, a obżałni do ogólnego obrachunku i oddania restujących pieniędzy dobrowolnie nie przystępują; przeto idąc do Sądu *prosi* dowodow zatwierdzenia, poczém sądzenia niedoboru z tradycyi Starozakonnego Nodela z procentami a re iudicata, osobno wskazania summy z dekretu Xiędza Jundziła czerw. złot. 405 kop. 87½ także z procentami a re iudicata udzielnie przyznania summy rub. srebr. 779 kop. 16, za rejestrem reperacyi z procentami, oraz summy za podatki opłacone z tego numeru niemniey rub. srebr. 50, za obligiem pożyczoney tey ilości jaka się wyłożyć następnie na ten dworek może choćby za juramentem — Takowe wszystkie ilości jedną massą zniosłszy z expensem prawnym nie naruszając bynaymniey tradycyów w terminie naykrotszym wypłacić obżał nakazania z extennacyą wszelkich funduszów a mianowicie w oparć się niemogącey summie na dworku z wyprzedaniem ruchomości przez licytacyą, skutkiem artykułu 98 z roz. 4 Stat. do zupełney satysfakcyi determinowania — Jeśli potrzeba wymagać będzie aktow właściwych uznania, ukarania obżałnych za sprzeciwieństwo dekretom w sprawie z Nodelem nakazanie warowania stanności na dekret 1829 roku zapadły, bliszości do dowodu i odwodu oraz ewazyi remanentowey i tego co przez sprawę proszoném i dowiedzioném będzie decydowania.

Roku 1832 augusta dwudziestego dnia Kancellarya Sądu Ptgo Wileń. poświadcza, że w roku teraźnieyszym miesiąca augusta 12 dnia za Nrem 861, kopia pozwu z JW. Kazimierza Korkucia po WW. Ryszarda i żonę Jego jako aktorkę, oraz Szyszkow Sęstw Gran. wyniesionego. Stronom była za kommunikowana. — Archiwista Sądu Powiat. Wileń. Ignacy Naborowski. (1066)

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego Całą Rossyą, etc. etc. etc.

2. Cezary Wiłeyko Sędzia Ziemski Wileński, Ignacy Zakrzewski Pisarz Ziemski Oszmiański, Piotr Niewiadomski Pisarz Ziem. Zawileyski, a teraz Assessorowie, Karol Downarowicz Sędzia Grodz. Wileń., Adam Kijuć Pisarz Grodz. Trocki, i Ludwik Gosztowt Pisarz Grodzki Kowień. Oznaymujemy ninieyszém obwieszczeniem wszystkim kredytorom Deputata Wywodowego ś. p. Adama Korsaka; iż na mocy Dekretu remissyynego Sądu Głgo Wileń. 2go Departamentu 1830 oktobra 10 decydującego taxę i exdywizyą funduszu tegoż Korsaka; my wyżey wyrażeni Urzędnicy w prawnym komplecie od datty pierwszego wydrukowania w gazecie Kuryera Litewskiego niniejszego obwieszczenia, to jest od dnia 24 augusta 1832 roku, za niedziel cztéry do majątku Woydaciszek, w powiecie Wileńskim położonego zjedziemy, i jako po ułatwieniu wszelkich dyllacyow, oczewistym rozbiorem sprawy zaymiemy się, aż do ukończenia oney, aby więc niewiadomością nikt niewymawiał się przez niniejsze urzędowe obwieszczenie zawiadamiamy.

Roku tysiąc ośmset trzydziestego drugiego miesiąca augusta dwudziestego dnia, że takowe obwieszczenie w aktach Sądu Pttu Wileńskiego jest zajawione, i w gazecie Kuryera Litewskiego zamieszczone bydź może, tenże Sąd Powiatowy Wileń. poświadcza.

Assessor Stanisław Drzewicki.

Archiwista Sądu Powiatowego Wileńskiego Ignacy Naborowski. (1064)

Rada Mieyska Wileńska ma honor niniejszém uwiadomić, że tuteysi Wexlarze od 22 teraź. Augusta po d. 1 następującego Septembra Kurs monet następnych pokazali takowy: za dukat nowy daią r. 10 k. 75, a sami przedaią po r. 10 k. 95; za dukat stary daią r. 10 k. 40, a sami przedaią po r. 10 kop. 60, za imperyał daią rub. 38, a sami przedaią po r. 38 k. 50; za pół imperyał daią rub. 19, a sami przedaią po rubli 19 kop. 25, za rubel srebrny całkowy daią rubli 3 kop. 63; a sami przedaią po rub. 3 kop. 68 i za rubel srebrny drobną monetą daią po rubli trzy kop. 70 assygnacyami.

Виленской Думы Гласный Венеръ.

Письмоводитель Позлевичъ.

Drukarnia A. Marcinowskiego.

Dozwala się drukować. Wilno. 1832. d. 26 Sierpnia.

Cenzor *Leon Borowski*

Naywyżey konfirmowancy w dniu 13 kwietnia tegoż roku Opinii Rady Państwa nastałey: iżby na osnowie jeneralnego regulamentu 55go rozdziału i woyskowych 32go i 189go artykułów; takoż ukazow 29go nowembra 1753, i 13 septembra 1764 roku, prośby z obelżywemi i do sprawy nienależącemi wyrazami, zgoła przyymowane nie były, i żeby te urządzenia wypełniane były ze wszelką ścisłością bez naymnieyszey powolności; *h*) w Ukazie z dnia 31go marca 1819go roku z wyjaśnieniem Naywyższego JEGO CESARSKIEY MOSCI Ukazu, objawionego w dniu 24 lutego przez Prezydenta Rady Państwa, iż JEGO CESARSKA MOŚĆ, nastałą Opinią Rady Państwa Naywyżey utwierdzić raczył, ażeby sprawy w przyłączonych od Polski Guberniach, jak za wexlami, tak i w obligowych pretensyach odbywać podług praw Naywyższemi Ukazami 1796 grudnia 12 i 1801 septembra 9, temu krajowi zostawionych i Ukazami Rządzącego Senatu 1797 września 23 i 1802 stycznia 30 dnia potwierdzonych, a zatém i prawideł zawartych w ustawach bankruckiey i wexlowey, równie i w Ukazach Rządzącego Senatu, 1796 stycznia 14, 1800 kwietnia 19, 1805 września 12 i 1806go roku czerwca 6 dnia, jako nieodpowiadających prawom przyłączonych od Polski Guberniy do skutku nie przywodzić na przyszłość do dalszego rozpatrzenia praw Polskich, a z dzieł tego Rządu okazuje się; iż gdy były Litewski Wojenny Gubernator, P. Jenerał Piechoty Rzymski Korsakow, pod 29tym grudnia 1819 roku przekładał uczynić rozporządzenie i opublikować po Gubernii, o tém, ażeby żałoby przynoszone były na osnowie ustaw podług porządku, nie omijając początkowie niższych instancyy, przeto Rząd ten dla uprzątnienia niezgodności doświadczonych dotąd w podawaniu żałob wyższey Zwierzchności bez przynoszenia ich pierwey podług porządku do niższych mieysc sądowych i dla przecięcia tego w tychże prośbach bez ustanowioney formy odstąpienia (które bardzo często dawało się postrzegać) zgodnie z wydanemi na ten przedmiot ustawami podług rezolucyi 24go stycznia 1820 roku nastałey, uczynił co następuje: wszystkim Mieskim i Ziemskim Policyom pod 19 lutego tegoż roku przepisał ukazami wszędzie, jak naypewnieyszym sposobem opublikować: 1) Ażeby każdy o grabieże, gwałty, kradzież i inne kryminalne przestępstwa, również o wypełnienie sądowych wyroków, zanosił prośbę podług przynależytości nasamprzód do Mieskich i Ziemskich Policyy, którym rozkazał natychmiast czynić podług nich wyśledzenia, i powracać na osnowie 243go artykułu Naywyższego o zarządzie Gubernii urządzenia wszystko gwałtownie zagrabione i rzeczywiście znaydujące się, same zaś śledztwa odsyłać dla postąpienia z winnymi podług praw do należytych mieysc sądowych, postanowienia zaś sądowe natychmiast na osnowie prawa wypełniać; powtóre, ażeby w sprawach cywilnych każdy udawał się podług praw tuteyszemu krajowi Naymiłościwiey zostawionych do powiatowych mieysc urzędowych, nie wyłączając od tego podług istotney mocy Naywyższego Ukazu wypisanego w ukazie Rządzącego Senatu pod 31 marca 1819 roku wydanym, i spraw za wexlami i pretensyami obligowemi; 3) ażeby niezadowoleni w sprawach opiekuńskich na osnowie Ukazu 31 stycznia 1801 roku, przynosili skargi na opiekunów do Opiek Dworzańskich, w miastach zaś, do Mieskich Magistratow i Ratuszow, a na nie, do Izby Cywilney; 4) ażeby wszystkie prośby podług Ukazow 1797 grudnia 18 i 1806 roku marca 30 i grudnia 29 dnia, pisane były na ustanowionym herbowym papierze, i żeby do nich podpisywali się, ten co układał prośbę i ten co przepisywał, a podług Ukazu 1810 maja 25, ażeby w prośbach, pozwach i manifestacyach nie było umieszczano wyrazow obelżywych i do sprawy nienależących, gdyż podług tychże ukazow, prośb z odstąpieniem od tych prawideł podawanych zabroniono przyymować i do skutku przywodzić, a tych co układali i przepisywali, rozkazano poddawać odpowiedzi; za skargi pieniackie, których naywięcey dostrzeżono w guberniach Litewskich i ukazem 1797 roku czerwca 19, też żałoby znalezione bezzasadnemi, bez żadnych o nich rezolucyy wyższych Władz odsyłać do Gubernialney Zwierzchności, dla postąpienia podług praw tego kraju, a wszystkich tych, co niezgodnie z prawidłami wszczynać będą takowe prośby, po osztrafowaniu dającą się uczuć peną na rzecz Izby Powszechney Opieki publikować przez gazety Litewskie; 5) Żydzi przy zachowaniu prawideł w poprzedzającym punkcie wyrażonych, iżby podawane prośby na osnowie postanowienia o nich Naywyżey w dniu 9 grudnia 1804 roku konfirmowanego podpisywali po rusku, lub po polsku, lub też po niemiecku, a zamiast nieumiejących żadnego pisma, ażeby podpisywali uproszeni; 6) ażeby dający innym pełnomocnictwo dla podania prośby, opatrywali ich pełnomocnictwami, napisanemi podług ustawy o herbowym papierze zajawionemi wedle Ukazu 1808 roku nowembra 5, w urzędowych mieyscach i umocnionemi wyciśnieniem Skarbowey pieczęci; 7) że każdy doświadczający w powiatowych mieyscach urzędowych znaczney przewłoki, w otrzymaniu na wprowadzone do nich dzieła zadosyćuczynienia, ma prawo na osnowie 98go artykułu Naywyższego o sprawowaniu Gubernii urządzenia, skarżyć się temu Rządowi i innym podług należytości gubernialnym mieyscom urzędowym, z przestrzeganiem wyrażonych o podawaniu prośb prawideł, i wtedy tylko udawać się do Wojennego lub Cywilnego Gubernatorów, kiedyby od rzeczonych urzędowych mieysc gubernialnych zwłoczone było skarg ich rozstrzygnienie; przy publikowaniu zaś teraźnieyszego rozporządzenia, iżby uprzedziły Policye, że podawane do Litewskiego P. Wojennego Gubernatora prośby z ominieniem podług porządku mieysc i innych Zwierzchności, zostawać będą bez żadney odpowiedzi; 8) na tych prośbach, na które nie można proszącym uczynić zadosyćuczynienia, robić nadpisy z wyrażeniem przyczyn, dla których prośba zwraca się bez działania, ażeby Izba Skarbowa, Izba Powszechney Opieki, Izby Kryminalnego i Cywilnego Sądów, równie Powiatowe urzędowe mieysca i Urzędnicy w tym i innych przedmiotach postępowali jednostaynie, o tém dał im wiedzieć przez stosowne papiery; 9) wszy-

Wilno dnia 26 Sierpnia v. s. 1832 roku.

OGŁOSZENIA.

3. Roku 1832 dnia 9 augusta, w Żurnale Wileńskiego Gubernialnego Rządu zapisano: Słuchali: dwóch przełożeń P. Sprawującego obowiązki Gubernatora Cywilnego i Kawalera, pod dattą dnia 21go lipca i 2go teraźnieyszego sierpnia, z Nmi 14,679 i 15,405, z których w *pierwszém* wyraża, że mnogie Urzędowe mieysca i Urzędnicy nie należycie do niego udają się z doniesieniami w takich przedmiotach, które właściwie do rozstrzygnienia tego Rządu należą; przy tém też i prywatne osoby wchodzą z prośbami prosto, nie udając się pierwiey w krzywdach swoich do mieyscowey Policyi, a nawet i o wydanie pasportow, albo o pozwolenie mieć strzelbę, również udają się z prośbami bez upewnienia od mieyscowey takoż Policyi, o tém, że do ich wyjazdu przeszkoda nie zachodzi, i że rzeczywista jest potrzeba opatrzenia proszących w strzelbę, dla wytępienia drapieżnych zwierząt; zatém przekłada niezwłócznie uczynić powszechne w Gubernii obwieszczenie: w jakich mianowicie przedmiotach Powiatowe Urzędowe mieysca i Urzędnicy powinni udawać się z doniesieniami do P. Sprawującego obowiązki Gubernatora Cywilnego, a w jakich zdarzeniach donosić bezpośrednio Rządowi Gubernialnemu, i nadto opublikować po całey Gubernii: w jakich zdarzeniach i przedmiotach, prywatne osoby mogą wchodzić z prośbami do P. Zarządzającego Gubernią, a w jakich obowiązani udawać się do tego Rządu, albo do innych Gubernialnych i Powiatowych mieysc Urzędowych, z takiém zastrzeżeniem, że wszystkie, niewłaściwie mogące bydź odtąd podane prośby, będą zostawione bez żadnego o nich działania i rozrządzenia; a *w drugiém* ponawia zalecenie przyśpieszyć rozporządzenie w tym przedmiocie; w prawach zaś rozkazano: *a*) Naywyższego o zarządzie Gubernii urządzenia w artykułach 243 i 266, o obowiązku Horodniczego i Ziemskiego Sprawnika, iż oni każdemu pokrzywdzonemu obowiązani są dać zwierzchniczą protekcyą, i dla tego, jeżeli w mieście lub powiecie okaże się gwałt, wtedy oni natychmiast mają to wyśledzić na mieyscu, bez wielkiego na piśmie wywodu, ale jedynie przywodzą do jasności, czy popełniony jest takito przypadek lub nie i świadkow examinują, i jeżeliby u kogo co odjęto i to rzeczywiście się znayduje, natychmiast kazać powrócić, i tak daley; o obowiązkach zaś Rządu Gubernialnego w artykule 98, między innemi wyrażono: iż do niego należą prośby na przewłokę w podległych mieyscach, i przypomnienie czyni się od Rządu Gubernialnego po rozpatrzeniu okoliczności; *b*) w imiennym Naywyższym Ukazie 1797 julii 19go, dla przecięcia wszystkich tych chęci, które cierpi dobro służby i publiczne, od wszczynania spraw na samém pieniactwie zasadzonych, czego mnóstwo przykładów daje się szczególniey dostrzegać w Gubernii Litewskiey *rozkazuje*: Skargi obywateli tey Gubernii, czczemi znalezione, bez żadnego o nich postanowienia wyższych Władz odsyłać do Zwierzchności Gubernialney, dla postąpienia podług praw tego kraju, i wszystkich tych, co niezgodnie z prawidłami wszczynać będą takowe prośby, po osztrafowaniu dającą się uczuć peną na rzecz Izby Powszechney Opieki, publikować przez Litewskie Gazety; *c*) w Ukazie 1797 grudnia 18, wszelkie akta, które do mieysca Sądowego, albo do Rządu przedstawione bydź mogą, pisać nie inaczey, jak na herbowym papierze, bez tego zaś żaden urząd lub władza onych przyymować, i względem nich działań czynić nie powinna; *d*) w Ukazie 1801 stycznia 31, w punktach: „*pierwszym* o zostających w opiece majątkach, w zdarzeniu niezadowolenia na Opiekunów i na Sądy sierockie, podawać prośby na opiekunow, względem majątkow Dworzańskich, na skutek Naywyższego o Guberniach urządzenia XVIgo rozdziału 223 punktu 15, do oddziałów w Opiekach, a o majątkach kupieckich i mieszczańskich podług brzmienia XXIgo rozdziału 293 punktu do Sądow Sierockich, a w stolicach do mieskiego Rządu, w niezadowoleniu zaś na Opieki i Sądy Sierockie zanosić skargi, na skutek Imiennego JEGO CESARSKIEY MOŚCI 1799go roku apryla 19go Ukazu, do Izb Sądu i do rozpraw, w stolicach zaś do mieskich Rządow; na wyroki zaś Izb i Rządow mieskich zanosić już do Senatu przez szczególne prośby, albo porządkiem appellacyynym, jak natura i okoliczności rzeczy wymagać będą; *wtórym*, za zniesieniem wyższych Ziemskich Sądow i Gubernialnych Magistratów, wszystkie wypadające podług Naywyższego o Guberniach Urządzenia, o majątkach rachunki stosownie do Imiennego JEGO CESARSKIEY MOŚCI 1799 roku apryla 13, i Rządzącego Senatu 1798 roku września 13 Ukazow, rozkazać, podawać do Izb Sądu i rozpraw, a tym rozpatrywać je należytym porządkiem, mieć nad Opiekami i Sierockiemi Sądami baczność, ażeby wszędzie dobro w zarządzie tych majątków i interes zachowane były zgodnie z ustawami; *e*) w Ukazie 1806 marca 30, ku pohamowaniu pieniactwa postanowić za prawidło na zawsze, ażeby prośby w sprawach wszelkiego rodzaju do mieysc sądowych, albo do osób w urzędach zostających, podawane, pisane były odtąd na papierze herbowym z wyrażeniem na nich imion wkładającego i przepisującego, bez czego prośb nie przyymować, i do skutku nie przywodzić; jeżeli zaś podane prośby uznane będą rzeczywiście pieniackiemi, wtedy, iżby ten, co je układał i ten co przepisywał, pociągani byli do odpowiedzi podług praw; w Ukazie tegoż roku grudnia 29, że oznaczenie tego co układał i co pisał prośbę, inaczey bydź nie powinno, jak tylko, ażeby samiż oni na tychże prośbach imiona swe podpisywali; *f*) w Ukazie, 1808 nowembra 5, w punkcie 7: do wierzytelnych wszelkiego rodzaju pism, do mieysc sądowych dla zaświadczenia podawanych, dla większey o nich niewątpliwości, przykładać pieczęcie tego urzędowego mieysca, do którego wierzytelne pismo dla poświadczenia jest przedstawione; *g*) w Ukazie 1810 roku maja 25, podług

stkim Policmeystrom, Horodniczym i Sprawnikom Ziemskim ponowił, iżby przy każdém kryminalném zdarzeniu, natychmiast przedsiębrali skuteczne środki ku obronie obwinionych, i donosili o nich temu Rządowi, z wyrażeniem co przez nich uczyniono, ażeby można było widzieć, azali gruntowne przedsięwzięte od nich są środki ku powściągnieniu gwałtow i zadosyćuczynieniu prawey stronie; 10) dla większego doprowadzenia do powszechney wiadomości teraźnieyszego rozporządzenia, przesłał je do Redaktora Kuryera Litewskiego, dla wydrukowania w tey gazecie w języku polskim, kopije zaś jego przesłał do dzieł PP. Gubernatora Cywilnego i Gubernialnego Prokurora. *Rozkazali*: uczynić: 1) ponowić wszystkim tuteyszey gubernii Mieskim i Ziemskim Policyom, Policmeystrom, Horodniczym, Ziemskim Sprawnikom, Sądom Powiatowym, Opiekom Dworzańskim, mieskim: Radom, Magistratom i Ratuszom, Kwaterniczym Kommissyom i Powiatowym Strapczym przedpisania, a gubernialnym urzędowym mieyscom kommunikacye, ażeby wszystkie te mieysca i obowiązkowe osoby te, które podług Naywyższego o zarządzie Guberniy urządzenia, działać powinny, udawały się z doniesieniami i potrzebami swojemi do Naczelnika Gubernii, jedynie w przedmiotach następujących: a) o zdarzających się w ich zawiadowstwach wypadkach; b) o stanie w powiatach skarbowych niedoimek; c) o urodzajach; d) o stanie mieskich dochodow i rozchodow; względem zaś zwłoczenia lub niedokładności wykonania żądań ich, rówwnie względem dozwolenia na wyjazd do domu i o dalszym, ażeby przedstawiały temu Rządowi, donosząc P. Naczelnikowi Gubernii, o tych przedmiotach, wtedy tylko, jeżeliby od osoby jego mieli osobne przedpisanie; a co się tycze urzędników do składu mieysc sądowych należących, to iżby takowi pod żadnym pozorem niewchodzili prosto od siebie z raportami do Rządu, mijając mieyscową Zwierzchność swoją, w zawisłości którey zostają, wyjąwszy zdarzenia, jeżeliby dostrzeżone były przez nich czyjekolwiek nadużycia w rzeczach służby i wydarzających się nadzwyczaynych wypadków, spisków, naruszenia przysięgi wierności poddanego i tym podobnych, tudzież, jeżeli będą mieli osobne na imie swoje od Zwierzchności poruczenia; 2) na ponowienie wielokrotnych rozporządzeń Rządu, w szczególności zaś pod 19 lutego 1820 roku, rozkazać Policyom objawić wszystkim w zawiadowstwie ich różnego stanu ludziom, ażeby w zdarzoney potrzebie zanoszenia skarg, zachowali przepisane prawidła i formalność, wiedząc, iż jak na osnowie N a y w y ż s z e g o o sprawowaniu Guberniy urządzenia, Gubernator Cywilny zarządza Gubernią przez Rząd Gubernialny, przeto, ażeby wchodzili bezpośrednio do Naczelnika Gubernii z prośbami: *a*) o wydanie Dworzanom pasportow za granicę, albo wewnątrz I m p e r y i, z przyłączeniem świadectw czasowych policyynych zarządow albo Policyi, o tém: że do ich wyjazdu nie ma przeszkody i tym podobnie; i *b*) na zwłokę w odbywaniu i kończeniu jedynie w gubernialnych urzędowych mieyscach spraw, a we wszystkich innych przedmiotach udawać się do tego Rządu, gdyż w przeciwném zdarzeniu, nie podług porządku i bez zachowania prawnych formalności weszłe skargi, zostawiane będą, jak przez P. Naczelnika Gubernii tak i przez Rząd Gubernialny bez działania, z osztrafowaniem tych, którzy tego nie zachowali; 3) tymże Policyom przepisać, ażeby wszystkich zaymujących się układaniem próśb, (o których powinno bydź im wiadomo, w tey liczbie i Adwokatów) obowiązali przez podpiski, że oni bez uchybienia wypełnią teraźnieysze rozporządzenia, a w przeciwném zdarzeniu podpadają, jako nieposłuszni Zwierzchności, sądzeniu, podług całey surowości praw, z usunieniem z nich Adwokatów i od obowiązków; i 4) exemplarze teraźnieyszego postanowienia przesłać przy kancellaryyskiey zapisce do wydawcy gazety Kuryera Litewskiego, dla trzykrotnego w niey wydrukowania, na ten koniec, ażeby odtąd niewiadomością nikt wymawiać się nie mógł; o czém P. Wojennemu Gubernatorowi dla wiadomości donieść, a kopiją tego artykułu żurnału przesłać do dzieł P. Cywilnego Gubernatora.

Zgodno Sekretarz Kowalenok.

Zgadzał Powytczyk Nowogoński. (1030)

---

3 Z postanowienia Zwierzchności czyni się niniejsze ogłoszenie, iż od dnia 1go przyszłego miesiąca Września, otwierają się w CESARSKIEY Akademii Medyko-Chirurgiczney Wileńskiey Kursa Nauk dla Lekarzy, Weterynarzów i Farmaceutów. Życzący słuchać tych nauk i bydź przyjętymi za Studentów Akademii, obowiązani będą przy podaniu prośby dołączyć:

1) Swiadectwo Ukończenia Nauk Szkolnych w Gimnazium; którzy zaś z domowey są edukacyi, ci dla przekonania się o dostateczném do słuchania wyższych nauk usposobieniu, będą musieli poddać się ścisłemu examinowi. 2) Metrykę Chrztu. 3) Urzędowe świadectwo urodzenia i stanu, z którego pochodzą. Nakoniec: każdy, o własnym koszcie uczący się, przy podaniu prośby, ma złożyć na raz jeden rubli assygnacyynych 25. Uczniowie, mający słuchać nauk dla weterynarzów i farmaceutów przepisanych, są wolni od składania świadectw o ukończeniu nauk w Gimnazium. Wilno dnia 20 sierpnia 1832 roku. (podpisano:) Radca Stanu Professor i Kawaler M. Misnowski. (1054)

---

3 Komitet Szkolny Tymczasowy w Wilnie, z polecenia JW. Kuratora Wydziału Naukowego Białoruskiego, wzywa ninieyszém osoby, życzące zająć mieysca Nauczycieli, jeśli się odkryją wakanse w szkołach pomienionego wydziału, ażeby życzenia swoje przesłały Komitetowi, z dołączeniem świadectw o swoich stopniach uczonych, o zajęciach się lub służbie od czasu wyyścia z Uniwersytetu, tudzież, o teraźnieyszém mieyscu pobytu swego. Dan w Wilnie dnia 19 sierpnia 1832 roku.

Sekretarz Komitetu, Radzca honorowy Leon Rogalski. (1053)

---

3 Departament Kommissoryatski Ministeryum Wojennego wzywa życzących wziąć na siebie w biegu jednego roku przewózkę z Kommissyi Wileńskiego Kommissoryatskiego Depo skarbowych rzeczy i medykamentów na termi-

nowych podwodach za granicę i po Rossyi i osobno na jednokonnych podwodach za granicę. Takowi życzący mogą udawać się do Departamentu z dostatecznemi załogami na naznaczone na osnowie Naywyżey utwierdzonego 17 oktobra 1830 postanowienia o podradach terminy w dniach dla targu 23, a dla przetargu 27 przyszłego września w czasie sessyi, gdzie i kondycye będą im oświadczone.

Naczelnik Stołu Melnicki. (1055)

---

3 *Po zeszłym do wieczności w dniu 14 maja bieżącego 1832 r. Ignacym Norwille, został jedynym z prawa natury sukcessorem ogólnych dóbr ziemskich Ławgdwor i Bohdan w Powiecie Rosieńskim sytuowanych, jak również, i wszelkiego pozostałego mienia, brat rodzony Szymon Norwiłło, który po otrzymanym sukcessie, nie mając nad miesiąc biegu życia przez Stwórcę zakreślonego, gdy również dług śmiertelności wypłacił; zostali z kolei prawymi sukcessorami tegoż funduszu dzieci Szymona, Xiądz Pleban Szyłelski Bonifacy, Maciey, Ludwik, Roch i Jozeffat bracia rodzeni Norwiłłowie. A gdy przystąpili do przeyrzenia papierow zawierających fundusz, nie naydują w autentyku prawa zastawnego pod rokiem 1819 apryla 23 dnia od WW. JJPanow Gabryela i Ludowiki z Giedgowdow Kibortow w summie talarow bitych tysiąca zeszłemu Ignacemu Norwiłłowi wydanego, i na dobrach Słoniach opartego. Ażeby tedy utrzymujący takowe prawo, niewiadomo jaką koleją znikłe, czy w ręku sukcessorow zawinionych, czyli też u postronnych naydujące się; pierwsi nie składali się kwietacyą zapisaną na nim przez zeszłego Ignacego Norwiłły celem może usatysfakcyonowania, a ostatni, gdyby też nieraczyli mianować się onego aktorami, i nieupoważniali siebie również przez zapisanie przelewu: gdy ku niezawodnemu posługującemi okolicznościami wykryciu pomienionego prawa, gdzieby się onė naydywało, pod dniem 10 teraźnieyszego miesiąca została podaną prośba do Sądu Niższego Ziem. Rosieńskiego, i uzyskana na ten cel rezolucya: niemniey zażalenie pod dniem 9 tegoż miesiąca w aktach tegoż powiatu; i nie uwodzili się mylną nadzieją niesłuszney korzyści, a przedsiębrali działać tylko mitręgę satysfakcyi dochodzącym o skutki prawym sukcessorom: w moc dekretu Grodu Rosieńskiego 1825 roku decembra 11 dnia ferowanego, którym, za pośrednictwem wykonawczey policyyney władzy, do majątku Słoniow odpowiedzi uległego wskazano reindukcyą, i że przeistoczenie skutkow tegoż prawa, w jakimkolwiek bądź względzie, jako z nierzetelnego przywłaszczenia, będzie przez sukcessorów Ignacego Norwiłły nieżyjącego, pomawiane i udowodnione, do wiadomości przez Litewskiego Wileń. Kuryera za uproszeniem od braci podaję, i podpisuję. 1832 roku miesiąca augusta 13 dnia. Rosienie.*

b. Assesor Sądu Niższego Ziem. Ptu Wileń. Dominik Norwiłło. (1033)

---

2 Wypis z ksiąg wieczystych Powiatowego Borysowskiego Sądu.

Roku tysiąc ośmset trzydziestego drugiego miesiąca augusta szesnastego dnia.

Przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Powiatowemi Borysowskiemi, stawając osobiście JPan Woźny Ferdynand Pieślak, obwieszczenie na pięćdziesiąt kopieykowym papierze pisane do akt podał, którego brzmienie takowe: Józefat Iwanowski Sędzia Powiatowy Miński, January Rusiecki Assesor, Wincenty Błażejewicz Pisarz Ptu Borysowskiego, Ignacy Łoyko Pisarz Wileyski, Romuald Iwanowski Pisarz Dziśnieński, Tomasz Żołądź Pisarz Miński, oznaymujemy tym naszym obwieszczym urzędowym listem, iż na skutek dekretu Sądu Powiatowego Borysowskiego w roku teraznieyszym miesiąca julii czternastego dnia nastałego taxę i exdywizyę funduszów W. Januarego Korkozowicza b. Sędziego Borysowskiego decydującego od dnia dzisieyszego za niedziel cztéry do majętności Niebyszyna w Gubernii Mińskiey, Powiecie Borysowskim położoney dla załatwienia czynności Sądowi Exdywizorskiemu właściwey w komplecie trzech z porządku wypadającym zjedziemy, o czém interessowane strony wiedząc aby na takowym terminie stawały zapowiadamy i przez Gazetę Kuryera Litewskiego awizujemy — Datt tysiąc ośmset trzydziestego drugiego roku miesiąca augusta trzynastego dnia — Roku tysiąc ośmset trzydziestego drugiego miesiąca augusta trzynastego dnia. — Woźny niżey wyrażony świadczę, iż takowego obwieszczenia kopiy siedm z nim zgodnych do urzędników komplekt Exdywizorski stanowić mających wymienionych, jedną JW. Nimfie Korkozowiczowey Sędziney w majętności Niebyszynie, drugą JW. Joachimowi Hutorowiczowi Prezesowi Gran. Apell. Borysowskiemu w Starosielu; trzecią JW. Rafałowi Korsakowi Chorążemu Borysowskiemu w ręce; czwartą JW. Rafałowi Węcławowiczowi Podkomorzemu w Norwidpolu; piątą JWW. Józefowi i Zofii Mokrzyckim Majorom Woysk Rossyyskich w Szylincach; szóstą JPanu Andrzejowi Czechowiczowi w Pociejowie; siódmą WW. Michałowi Sędziemu, Antoniemu Sztabs-Kapitanowi Woysk Rossyyskich i Józefowi braciom Korkozowiczom w schedzie Hliniszczu na trzynastym presentium, oraz dalszym różnego tytułu kredytorom i pretensorom popodawałem i o terminie stawania w Sądzie Exdywizorskim Niebyszyńskim od daty podania obwieszczenia za niedziel cztery, zawiadomiłem — Datt ut supra, u tego obwieszczenia podpis Woźnego, suscepta regenta, pieczęć i numer następnie wyraża się — Ferdynand Domaszewski Pieślak Woźny Powiatowy Borysowski — Roku 1832 miesiąca augusta 16 dnia, przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Powiatowemi Borysowskiemi, stawając osobiście JPan Woźny wyżey wyrażony relacyą takowego obwieszczenia urzędownie zeznał i te swe zeznanie podług prawa w protokule zeznań podpisem własnoręcznym stwierdził — do zeznania przyjąłem, i że jest w księgach przy wyciśnieniu Skarbowey pieczęci świadczę, Borysowskiego Powiatowego Sądu Regent Albin Błażejewicz N. 661 (L. S.), które to obwieszczenie po podaniu do Akt, w skutek rezolucyi Sądowey na podaną prośbę nastałey jest do ksiąg wieczystych Borys. Ptgo Sądu przyjęte i wpisane; a z nich i ten wypis w roku teraźnieyszym 1832 miesiąca augusta 16 dnia w skutek rezolucyi sądowey na podaną prośbę nastałey pod pieczęcią Urzędową stronie ich wydan.

Zgodno z księgami świadczę Borysowskiego Ptgo Sądu Regent Albin Błażejewicz. (1062)

TŁUMACZENIE z ROSSYYSKIEGO.

Kopija odezwy JW. Sprawującego obowiązki Gubernatora Cywilnego Wileńskiego do JW. Zastępcy Naczelnika Dworzaństwa Gubernii Wileńskiey.

Podług praw Kościelnych każdy Klasztor powinien mieć nie mniey nad dziesięć osob Zakonnych. W Klasztorach Rzymsko-Katolickich Gubernii zachodnich od dawna już daje się postrzegać niedostatek tego kompletu. W roku jeszcze 1744 Benedykt XIV. ogłaszając przez Bullę: „ że wiele Klasztorów w Prowincyi Polskiey przyszło do ostatniey nędzy i ledwie mają sposób do utrzymania dwuch lub trzech Zakonników " — Zalecił połączenie kilku Klasztorów w jeden.

Tymczasem ze zbiegu różnych okoliczności od roku do roku coraz mniey Zakonników wstępowało. Zgromadzenia ich będąc pozbawiane przez rozmaite zdarzenia i przez samę śmierć z członków swoich, nie zawsze były w możności zapełniać mieysca wakujące i urzędy nowemi professami, a Klasztory zwolna i nieznacznie przyszły do upadku pod wszystkiemi względami: duchownym, moralnym i gospodarskim.

Prawowierny CESARZ Jegomość w gorliwey chrześciańskiey troskliwości swojey o dostoyny byt Duchowieństwa w Imperyum uznał za konieczną: temu nadwerężeniu ustaw położyć niezwłócznie koniec przez skassowanie niepotrzebnych i niepożytecznych Klasztorów, tak z powodu niekompletu w ich składzie, jak i mieyscowego położenia, odległego od miast i wsi Rzymsko-Katolickiego wyznania i obrządku. Srodek ten, jak go uważa CESARZ Jegomość, połączywszy rozsypanych Zakonników w Klasztorach odznaczających się dobrém urządzeniem, skieruje ich do właściwych obowiązków, odpowiadających pierwiastkowemu celowi zaprowadzenia Zakonnego, zgodnych z duchem chrześciańskiey Religii, stosownych do potrzeb Rzymsko-Katolickiego Kościoła i na dobro jego trzody; za skassowaniem albowiem niektórych Klasztorów, wcielenie pieniężnych ich kapitałów do ogólnego funduszu Kościelnego poda sposoby do sprostowania ważnych uchybień w jego składzie i administracyi, do udoskonalenia i powiększenia Seminaryów Swieckiego Duchowieństwa i do urządzenia zakładow, któreby zapewniały opatrzenie wiekiem lub chorobą niewyleczoną obarczonych Kapłanów.

Dołączając przy ninieyszém wypis z polecenia danego przez P. Ministra spraw wewnętrznych Rzymsko-Katolickiemu Duchownemu Kollegium pod dniem 6 Sierpnia teraznieyszego za N. 1547, w którém to poleceniu objawiony jest Naywyższy JEGO CESARSKIEY MOSCI Rozkaz, w 14stu punktach nastały, proszę JW. Pana, abyś takowy wypis i kopiją tey mojey odezwy, w nayrychleyszym czasie zakommunikował PP. Naczelnikom Powiatowym Dworzaństwa z poleceniem, aby oświecili Dworzan, Obywateli i Szlachtę: jak wielka jest troskliwość pobożnego MONARCHY o Swiątynię Pańską i o pomyślność ludu, zasadą którey położona jest na opoce wiary. I kiedy już JW. Pan skommunikujesz się w tey mierze z PP. Naczelnikami Powiatowemi Dworzaństwa, proszę o tém mię uwiadomić, z przysłaniem kopii okolney swojey odezwy, abym mógł podać Zwierzchności raport o wykonaniu wszystkich szczegółów w obecnym interessie.

O zgodności tey kopii zaświadczył: Urzędnik do osobnych poleceń Jan Mietelicyn.